

ΜΗΝΑΣ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ
1992 ΕΤΟΣ 3
ΑΡΙΘΜΟΣ
ΦΥΛΛΟΥ 32

Η
Φ
Ω
Ν
Η

ΤΗΣ

ΛΑΚΚΑΣ ΣΟΥΛΙΟΥ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΠΛΑΤΕΙΑ
ΟΜΗΡΟΥ 3Α
Τ.Κ. 45324
ΤΗΛ. 37662

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΡΟΠΤΙΚΩΝ
ΜΕΛΕΤΩΝ
ΕΝΤΑΥΘΑ 45211

ΤΟΠΙΚΗ ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΧΛΑΔΕΑΣ

Η ΟΔΙΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗ ΛΑΚΚΑ ΣΟΥΛΙΟΥ

Ο αείμνηστος Χρήστος Σούλης, άλλοτε γυμνασιάρχης της Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων, εθελοθής στους αγώνες ελευθέρωσης της Ηπείρου στα 1912-13 γράφει στο οδοπορικό του:

"...Προχωρήσαμε νότια στους πρόποδες του Τόμαρου περάσαμε τη Βίγλα στο Τόσκεισι. Απέναντι σ' ένα πετρώδες και άγονο

βουνό βρίσκεται το χωριό Λίππα. Αυτή η πορεία ήταν αληθινό μαρτύριο για τους μουλαράδες γιατί και το έδαφος απρόσιτο και η λάσπη απροσπέλαστη. Το μεγαλύτερο μαρτύριο το περάσαμε όταν φτάσαμε σ' ένα λάκκο πριν από τα χιλιόμετρα τραγουδισμένα Τσερίτσανα.

Κι εμείς και τα μουλά-

ρια βρισκόμαστε μέσα στη λάσπη. Το μηχανικό προσπάθει να περιορίσει το κακό. Πολλά μουλάρια έμειναν εκεί..."

Αυτή η γιδοστράτα που έγινε τότε από το μηχανικό του 1912-13 είναι και σήμερα αγαπητοί μου αναγνώστες!

Πολλές φορές έχει ασχοληθεί η εφημερίδα μας με την διάνοιξη δρόμου στην δύσβατη αυτή περιοχή.

Η αδιάβατη "Ρίπα" στα Τσερίτσανα! Πέρασαν τόσα χρόνια και ουδεμία δραχμή δεν διέθεσε κανένας. Μάτε η τοπική αυτοδιοίκηση μήτε η δασική υπηρεσία να κάμει ένα δασικό έργο, μια δενδροφύτευση, να συγκρατήσει τις κατολισθήσεις και τις λάσπες. Αν έγινε κάτι είναι υποτυπώδες. Φρικτή

εικόνα, σεληνιακό το τοπίο και σήμερα. Η διάνοιξη του δρόμου είναι βασική προϋπόθεση για τους κατοίκους των χωριών Τσερίτσανα, Λίππας, Αχλαδέας μέσω του Μοναστηριού της Παναγίας.

Ο δρόμος αυτός θα συντομεύσει προς τα Δερβιζιανά και τα Γιάννενα, τα αραιοκατοικημένα χωριά και τους οικισμούς που βλέπουν μακριά πέρα την οδική αρτηρία της Λάκκας Σουλίου.

Οι κτηνοτρόφοι στο Βλαχοβούνι, στη Μεσούρα, στην Ανάληψη, στους Τομποράδες, στους Κολαίους, είναι κλεισμένοι το χειμώνα. Το μέρος αυτό, μόλις πιάσουν οι πρώτες βροχές είναι αδιάβατο. Με τα γομάρια φέρουν το γάλα από μακριά στην ασφαλτο για να

το παραδώσουν στην εταιρεία ΔΩΔΩΝΗ της οποίας το βυτίο περνάει κάθε πρωί. Τα Πλατάνια! Οι κάτοικοι των Τσεριτσάνων σε απόγνωση! Μόνη διέξοδος η Τύρια.

Είναι όντως κρίμα! Τόσα χρόνια να μη συνδεθούν οδικά τα όμορα χωριά μεταξύ των. Μόνο για ψήφους τους θέλουμε τους ξωμάχους. Κάθε τέσσερα χρόνια τους χτυπάμε φιλικά την πλάτη.

Η κ. Νομάρχης ίσως να δώσει κάποια λύση στο δύσκολο μα ιστορικό τόπο, πριν φύγει. Αλλιώς είμαστε για κλάματα. "Τι έχεις Γιάννη; Όχι είχα πάντα".

Οι πρόεδροι των γειτονικών κοινοτήτων έχουν πρώτο το λόγο.

Καλή δουλειά.

Η ΣΥΝΤΑΞΗ

ΕΡΓΑ ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΛΑΚΚΑ

Δύο μεγάλα έργα χρηματοδοτήθηκαν στη Λάκκα. Το ένα είναι της ανοικοδόμησης του Γυμνασίου Ρωμανού, δαπάνης 100.000.000 δραχμών και το άλλο της ασφαλτόστρωσης του δρόμου από Σιστρούνη - Ρωμανό έως Σερίζιανά, με 110.000.000 δραχ.

Τα παραπάνω ποσά είναι βέβαια σεβαστά όχι όμως και αρκετά για την ολοκλήρωση των έργων αυτών. Πιστεύουμε πως θα δοθεί και συνέχεια...

Η Νομάρχης κ. Βασιλική Κοκκίνου έκανε έργο τα λόγια της, όταν κατά την πρώτη επίσκεψή της στη Μονή Σωτήρος στο Ρωμανό έμπλεε από ποικίλα συναισθήματα που της προξέννησε η ιερότητα του χώρου και η ιστορία του τόπου μας έκανε αυτή την εξαγγελία.

Τόσο το γυμνάσιο όσο και η αρτηρία αυτού του δρόμου έχουν σπουδαία σημασία για την ανάπτυξη της περιοχής μας σε όλους τους κλάδους. Στόχος και επιθυμία των κατοίκων της Λάκκας Σουλίου είναι να συντηρηθούν οι δυο δρόμοι που οδεύουν στο ιστορικό Σούλι, ο ένας από το Ζωτικό και ο άλλος από το Ρωμανό.

Η συγκοινωνία αυτή θεωρείται επιβεβλημένη τόσο για την τουριστική ανάπτυξη όσο και για τη διευκόλυνση της κτηνοτροφίας.

Πιστεύουμε πως κι εδώ η κ. Νομάρχης με την ευαισθησία που τη διακρίνει αλλά και τη θέληση που διαθέτει θα δώσει λύση.

Τόσο προσωπικά σαν πρόεδρος κοινότητας αλλά πιστεύω και σαν Λακκιώτες οφείλουμε να ευχαριστήσουμε την κ. Νομάρχη και να τη διαβεβαιώσουμε πως εμείς οι απόγονοι των Σουλιωτών δεν είμαστε αγνώμονες.

Λαζ. Λάζος
Πρόεδρος Κοιν. Πεντολάκκου

Αντί χρονογραφήματος

ΠΑΛΑΙΑ ΜΟΥ ΧΡΟΝΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΡΟΙ

Πριν τριάντα περίπου χρόνια εγώ έκλεινα την πρώτη μου δεκαετία. Δεν έχω ολοκληρωμένη εικόνα της τότε οικονομικής ζωής. Οι συναλλαγές μου ήταν μικρές και λίγες, όπως μικρό και λίγο ήταν και το χαρτζιλίκι μου.

Δε μπορώ όμως να ξεχάσω τον γραφικότατο πραγματευτή, τον τομαρά, τον Νικολιτσιώτη ελαιοπαραγωγό, ή το Νασιάρη γουρουνά. Οι άνθρωποι αυτοί ήταν τακτικοί στα χωριά μας. Εδιναν κι έπαιρναν εμπορεύματα, γιατί εκείνον τον καιρό τα χρήματα ήταν δυσώρετα και η αξία τους μεγάλη.

Ετσι για να ψωνίσεις από τον πραγματευτή θα έδινες αυγά ή κανά κοτόπουλο. Όσο για τις ελιές αυτές κανονίζονταν με ρακί ή κανένα όσπριο.

Όπως όμως και να είχαν τα πράγματα εκείνη την εποχή, όσο δύσκολα κι αν ήταν, για μένα έχουν σήμερα ιδιαίτερη αξία, ίσως γιατί με γεμίζουν με μια γλυκιά νοσταλγία.

Οι παιδικές μου θύμισες μου φέρνουν ολοκάθαρες εικόνες ανθρώπων και γεγονότων, όπως των καλосυνάτων πραγματευτών Αλέξη Ζήκου (Βρώσα) και Θόδωρου Ρίζου (Ρίκα). Βδομάδα παραβδομάδα έκα-

ναν τη γύρα στα χωριά και τους συνοικισμούς. Με τα υπομονετικά γαϊδουράκια τους να κουβαλούν την πραγματία (σιπέρτα, ράματα, βελόνια, βαφές, βοδετές, ρικέλες και καναδυά τόπια ύφασμα, ρετσίνα μαύρη ή καρή). Τον ερχομό τους ανάγγελε η τσαμπουνα και το γκαρίσμα του γαϊδάρου.

Τρέχαμε τα παιδιά της γειτονιάς, ζάρκα και βυπόλιτα για να χαζέψουμε την πραγματία και με την ελπίδα να μας αγοράσει η μάνα καραμέλες.

Α! αυτές οι καραμέλες, τα ζαχαρικά, όπως έλεγε η γιαγιά, τι γλύκα που μας έφεραν, τι άρωμα, τι γεύση! Οι παλιότεροι έφερετε για ποιες καραμέλες λέω. Εκείνες που είχαν στη μέση το ρεβύθι.

Επαιρνε ο καλός μας πραγματευτής σε αντάλλαγμα αυγά, τα κούναγε δίπλα στ' αφτί, για να βεβαιωθεί μην είναι κλούβια. Εκλείνε τα σοπέτια και κίναγε για άλλη γειτονιά.

Εμείς εκεί, τον ξεπροβοδίζαμε με τη ματιά μας ανασαίνοντας τη μυρωδιά της μέντας από τη ρεβυθένια καραμέλα μαζί μ' εκείνη της ολόφρεσκης κοπριάς που μας κέρασε ο γαϊδάρκος μόλις ξεκίνησε.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ - ΒΑΓΓΕΛΗΣ Ο ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

Ενα από τα πλέον παραδοσιακά επαγγέλματα είναι και αυτό του κασιτερωτή, γανωτή ή καλαντζή.

Το επάγγελμα αυτό το ασκούσαν κάτοικοι κυρίως των χωριών της Μουργκάνας. Στους εκατό οι εννενήντα εννιά θα είναι από το Λεϊά. Μπαμπάρη ή Τσομαντά. Κατά κανόνα ήταν ήμιοι κι εργάσιμοι, οπωσδήποτε πολύξεροι μιας κι έρχονταν σ' επαφή με τόσο κόσμο καθήμενά. Συναντιζόντουσαν τους μαστόρους και τους μυλωνάδες σε ανέκδοτα και ασικάδες.

Οι παιδικές μου θυμίες μου φέρνουν στο νου πολύ ζωντανά τη μορφή και το χαρακτήρα του Βαγγέλη - καλαντζή από τους Αγίους Πάντες ή κάποιο άλλο χωριό της Μουργκάνας, που δεν ήθελε να μας αποκαλύψει, γιατί όταν τον ρωτούσαν για το χωριό του στέκονταν λίγο πριν σου απαντήσει και κάπως ενοχλημένα απαντούσε: "μπίπερα απ' τον Καλαμά απ' τους Αι Πάντες".

Ο κυρ Βαγγέλης έρχονταν στο χωριό μας δυο φορές το χρόνο, το κεινότερο και το σαρανταήμερο. Ήμενε στο σπίτι μας όσο χρειαζόταν να καλαϊώσει τα χαλκώματα των οικιακών του. Μαζί μας έφτανε τα βράδια και κοιμόταν στο καθιστικό. Είχε μαζί του δυο κουβερτούλες που σκεπάζονταν και δική του πετσέτα. Μια μικρή ροζ πετσέτουλα κροσώτη, που την έβαζε το βράδυ πάνω από το μαξιλάρι που κοιμόταν.

Μας έλεγε πολλές ιστορίες και παραμύθια. Ήταν καλόκαρδος και όταν γελούσε φαινόταν μια σειρά χρυσά δόντια απ' τη μια μεριά της πάνω μασέλας του. Δεν κάνιζε τοιγάρο, είχε κάποιο πρόβλημα υγείας, μάλλον το μουςιαιύρι είχε περάσει και πνευμόνια του. Επαιζε πάντοτε στα χέρια του το κεκριμαρένιο κομπολόι με την τρυφερά φωνή. Πάντα για μας τα παιδιά είχε τις τσιπές νεμάτες. Ζαχαρικά, καρδιά, τοσπέλες και άλλα διάφορα, όπως τον φίλευαν στις γειτονιές.

Σε μια άκρη της ακυροκαλύβας που του είχαμε παραχωρήσει έκανε το πρόχειρο εργαστήριό του.

Σώριαζε ανάκατα όλα τα χαλκώματα που συμμαζεύε από τα νοικοκυριά. Κατσαρόλες, τηγάνια, ταψιά, σαγιάνα, νταβάδες, τεντεσέρδες με καπάκια, πλυτοκάβανα και ρακοκάβανα και ότι άλλο χαλκώμα υπήρχε. Έκανε μια μικρή γούρα στο χώμα έβαζε μέσα καμιά λινάτσα και έκανε σαλαμούρα με νερό και άμμο. Παραδίπλα έστριβε το αμόνι. Πρώτα πέρναγε τα αγκιά από το αμόνι, τα σφουριλάτουσε, έστριβε τους πάτους των οικιακών του. Μαζί μας έφτανε τα βράδια και κοιμόταν στο καθιστικό. Είχε μαζί του δυο κουβερτούλες που σκεπάζονταν και δική του πετσέτα. Μια μικρή ροζ πετσέτουλα κροσώτη, που την έβαζε το βράδυ πάνω από το μαξιλάρι που κοιμόταν.

Ο κυρ Βαγγέλης έρχονταν στο χωριό μας δυο φορές το χρόνο, το κεινότερο και το σαρανταήμερο. Ήμενε στο σπίτι μας όσο χρειαζόταν να καλαϊώσει τα χαλκώματα των οικιακών του. Μαζί μας έφτανε τα βράδια και κοιμόταν στο καθιστικό. Είχε μαζί του δυο κουβερτούλες που σκεπάζονταν και δική του πετσέτα. Μια μικρή ροζ πετσέτουλα κροσώτη, που την έβαζε το βράδυ πάνω από το μαξιλάρι που κοιμόταν.

Μας έλεγε πολλές ιστορίες και παραμύθια. Ήταν καλόκαρδος και όταν γελούσε φαινόταν μια σειρά χρυσά δόντια απ' τη μια μεριά της πάνω μασέλας του. Δεν κάνιζε τοιγάρο, είχε κάποιο πρόβλημα υγείας, μάλλον το μουςιαιύρι είχε περάσει και πνευμόνια του. Επαιζε πάντοτε στα χέρια του το κεκριμαρένιο κομπολόι με την τρυφερά φωνή. Πάντα για μας τα παιδιά είχε τις τσιπές νεμάτες. Ζαχαρικά, καρδιά, τοσπέλες και άλλα διάφορα, όπως τον φίλευαν στις γειτονιές.

Μου έκανε μεγάλη εντύπωση το πως θυμόταν και ξεχώριζε τον κάθε νοικοκυριό και το κομμάτι χωρίς πιν να ομειώσει τίποτε. Με απόλυτη ομοιομορφία έβγαζε από την παραμυθισμένη ντραβίτζικα και έδινε την καταραδολή, το ταψί, το σαγιάνα κ.λπ. Μόνο στους νταβάδες που συνήθως ήταν φορτίκια του νουνού έδινε καμιά ματιά στον κόβρο εκεί που είχε το όνομα ή αναδεικνύονταν.

Αφού τέλειωνε η παράδοση και νερμίζαν κέρματα οι τσέπες του μπαμπάρη - Βαγγέλη καθόνταν σε κάνα πεζούλι και περιτριγυρισμένος από αρνισκοπούλους έλεγε εκείνες τις ωραίες ιστορίες που ήταν τις περισσότερες φορές προσωπικά του, βιωμένα, όπως απ' την ούρα σου οσ μεταφέρω παρακάτω.

Έβγαλε το κομπολόι απ' την τσέπη του, ξεροκατάμπε για να καθαρίσει το λαμό του, σπίκωσε τόνα του φρυδι, κούνησε το κεφάλι και με πλατύ χαμόγελο που τούφερνε η θυμολή απ' το επεισόδιο εκείνο, άρχισε να μας μυλάει.

Που λέτε παιδιά πιν κάμποσα χρόνια ήπσοια για πρώτη φορά σ' ένα χωριό. Τους είπα πως είμαι καλαντζής και αν είχαν χαλκώματα για καλαίσια. Με δέχτηκαν με χαρά και με εγκατέστησαν σ' ένα σπίτι που ήμνε ένα ζευγάρι αρκετά ηλικιωμένο. Οι άνθρωποι αυτοί δεν είχαν παιδιά, καθημερινά τους δε

ασχολία ήταν ο τσακωμός. Δεν πρόφτανε να μπει ο γέροντας στην πόρτα, ξαμολιόνταν η γριά και μα το τι του φώναζε. Δε χαρομέραγε αυτός και δός της ξύλο. Αμ δεν ήταν ξύλο αυτό που έβλεπαν τα μάτια μου. Πρώι, γόμο, βράδυ το ίδιο βιολί.

Μια μέρα μου λέει η γριά. "Αντου που γυρίζεις κυρ Βαγγέλη μ' ημ ξέρς κάνα να τόκανα μάγια του ξελάδωτ' του δικουμ' ημς και λάρωνε το κορμάκι μ'...".

Ξέρω τις απάντησα χωρίς να σκεφτώ. Αύριο κιόλας πού θα κάνω τη γύρα θα σου φέρω ή αμλιτο να περ. Την άλλη μέρα αγόρασα απ' το μπακάλη μια τραμίζα, πέρασα κι από τη βρύση και τη γέμισα νερό, σκόνη δον είχα σκεφτεί τι θα τις έλεγα να το κάνει. Πηγαίνοντας στο σπίτι έτρεξε κοντά μου και με λαχάρια πηρε απ' τα χέρια μου το νερό ευχαριστώντας με με χιλίες δυο ευχές.

Τώρα τι θα το κάνω; μου είπε. Αυθύρματα της απάντησα. Μόλις δεις το γέροντά σου να μπαίνει στην αυλή θα γερμίσεις καλά το στόμα σου από τούτο το θαυματουργό νερό που είναι διαβασμένο σε πέντε σταυροδρόμια. Το νερό

δε θα το καταπιείς, θα το κρατάς στο στόμα χωρίς αυτός να σε καταλάβει και όταν ξαπλώσεις για ύπνο τότε θα πας να το φτύσεις όξω στην αυλή και πάλι μεριά και θα ξαπλώσεις κι εσύ.

Ετσι κι έγινε. Μπαίνοντας γέρος στο σπίτι απόρρισε που δεν άρρισε τον καυγά η τριναίκα του. Δεν κραινενε να λάντρινα σήμερα; Βουβάεικα μπάς και σου πήρε κανον Άγιος τη φωνή! Αφού απάντησε απ' τον στόμα, δεν είχε αμπε ο γέρος να τη δειρεί. Αποταβήχτηκε και ξάπλωσε να κοιμηθεί. Το ίδιο έγινε και τις άλλες μέρες. Το κορμάκι των γριούλας πούκασε όπου είχε γίνει άργανον από το ξύλο. Όταν κίνησα να φύγω, συνέχισε ο μπαμπάρη - Βαγγέλης, η γριά μου έβαλε στην τσέπη τρεις λίρες. Δεν καταδέχονταν να τις πάρω αλλά επέμεινε πολύ όσπου τις κράτησα, και κατέληξε: "Η λεία παιδιά άδείξα να τις πάρω".

Τότε μικρός καθώς είμην δεν είχα λόγο να του απαντήσω, όμως τότε μπορώ να πω πώ "άξιζες και πολύ μάλλον καλόγνωμη μπαμπάρη - Βαγγέλη".

Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΡ. ΒΡΕΛΛΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΤΥΠΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Κύριε Πρόεδρε
Με ιδιαίτερη χαρά έλαβα το βιβλίο "Ακολουθία ιερών εις την Μετάσταση της Υπεραγίας Δεσποίνης Ημών Θεοτόκου και σεπαρθένου Μαρίας, εν Βενετία 1836" και σας ευχαριστώ θερμά. Το υμνογραφικό κείμενο είναι ένα εξαιρετικό κατασκευασμα από πλευράς περιεχομένου και ποιήσης, που δείνει ότι ο δημιουργός του ήταν μορφωμένος και δοκιμώς υμνογράφος και πρέπει να είχε γράψει και άλλους θρησκευτικούς ύμνους.

Η επανέκδοση της ιερής αυτής Ακολουθίας, πλουτίστηκε με το "Προομιακόν" και το "Παράρτημα". Ολα χρήσιμα και καταποιστικά. Το μουσικό μέρος είναι απόλυτα προσαρμοσμένο και εναρμονισμένο με το κείμενο και σπριζεται στη βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική μας παράδοση.

Πρέπει να είναι γραμμένα από τον ανωνυμίστο θεωρητικό και εκτελεστή καθηγητή κ. Ιωάννη Τζιμα.

Αξιζουν θερμά συγχαρητήρια στους κ.κ. Ι. Γ. Τζιμα, Σπ. Μ. Μαρκόπουλο και Ε. Μ. Κολιάκη για την τόσο επιμελημένη έκδοσή.

Με αγάπη και εκτίμηση
Αριστοτέλης Παν. Βρέλλης

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Φιλολόγος παραδίδει ιδιαίτερα κατ'οίκον μαθήματα σε μαθητές Δημοτικού, Γυμνασίου, Λυκείου. Τηλ. 27925.
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Φυσικομαθηματικός παραδίδει μαθήματα σε μαθητές Γυμνασίου, Λυκείου κατ'οίκον. Τηλ. 36588.
ΠΩΛΕΙΤΑΙ στα Δερβιζιάνα μονοκατοικία. Πληροφορίες στα τηλέφωνα 0654 - 31028 και 01 - 5611038.
ΖΗΤΕΙΤΑΙ άδεια ρακοκάβανου με ή χωρίς τη συσκευή. Πληροφορίες στο τηλ. της εφημερίδας μας.
ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ Μουσείο Αχλαδέας ζητάει ότι παλαιό κι άχρηστο από την οικιακή, ποιμενική, αγροτική και πνευματική ζωή του Λακκιώτη για τον εμπλουτισμό του, π.χ. σκεύη, εργαλεία, ρούχα, έγγραφα, επιστολές κ.λπ.

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

Περί της εγκληματικότητας των Μουσουλμάνων Τσάμηδων

ΜΕΡΟΣ 4ον

Πολύ πρωί της 29ης Σεπτεμβρίου 1943, ο κρατούμενος Έλληνας χριστιανός Πρόκατος της Παραμυθιάς, φρουρούμενος από Γερμανούς και μουσουλμάνους τσάμηδες, μεταφέρθηκαν σε εγγύς της πόλεως τόπον, ο οποίος φρουρούνταν αστυνομικά από ένοχους μουσουλμάνους τσάμηδες, όλων σχεδόν καταγόμενων από την πόλη της Παραμυθιάς. Αμέσως δε τήτε εκτελέστηκαν οι 49 ΠΡΟΚΑΤΟΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ, οι οποίοι με την αιτιολογία τους κατατάχτηκαν αποδοκίμα στο χώρο της αθανάσιμης.

Από τους ανωτέρω εκτελεσθέντες ήταν: Ένας ιερέας, Αρκαρετικός Επιτροπός της Μητροπόλεως Παραμυθιάς, δύο καθηγητές, από τους οποίους ο ένας πρόσφερε υπηρεσίες ως γραμματέας της Μητροπόλεως Παραμυθιάς. Ένας γιατρός, τρεις δάσκαλοι από τους οποίους ο ένας ήταν ο Δ/ντής του Δημοτ. Παραμυθιάς. Ένας ταχυδρομικός υπάλληλος, τρεις υπάλληλοι του Δήμου, ένας λογιγός. Επίσης ο Δ/ντής του Υποκαταστήματος Αγροτικής Τριτοβάθμιας Παραμυθιάς. Ένας δολοφόνος (το χαλότερο της πόλεως Βιβλιοπωλείο), έξι πανταπύλες, τέσσερις καφε-πάρκες, ένας αγωγός, δύο οδηγοί, δύο εστιότορες, ένας χρυσόχοος, δύο ράφτες, δύο υφανοατέμφοροι, δύο έμποροι γενικών εμπορευμάτων, ένας τρυφερός, ένας δεματεμπορος κι ένας μυλωνάς. Το δε δράμα αυτό εξελίχτηκε σε αρχαία τραγωδία με την εκτέλεση ανήλικων (εφήβων) στην αγκαλιά

του πατέρα τους καθώς και την εκτέλεση ενός που έπαθε αποπληξία και συνεπώς, κατά το Διεθνές Δίκαιο, δεν επιτρέπονταν η εκτέλεσή του κ.α.

Οι κατοπινές ηρωικές επιχειρήσεις των αναστατικών μας δυναμικών κατά των Γερμανομουσουλμάνων στις μάχες των "Αγίων Θεοδώρων" και της "Μενίκας", καθώς και στον λοιπόν Θεσπρωτικό χώρο συνεπεία της έντολης αντιδράσεως των μουσουλμάνων για υποταγή και συμφιλίωση, αναδείχθηκαν εφάμιλλες των δοξασιμένων ηρωικών χρόνων των Ελλήνων και διδοκτικές για την εθνική υπερηφάνεια των μεγάλων λαών.

Αλλ' οι πράξεις, όπως ανωτέρω, των μουσουλμάνων τσάμηδων διαυσιούνται ιστορικά ως εγκληματικές πράξεις υπανθρώπων και βαρβάρων. Στην ύστατη στιγμή της παρουσίας τους στον Θεσπρωτικό χώρο, έκριναν ως αναγκαία την οικογενειακή τους φυγή εντός των ορίων του Αλβανικού κράτους, όπου από τότε διαμένουν. Η σφαγή όμως των πολιτών και απάνθρωπων εγκληματών τους παραμένει ανεξίτηλη και εδραϊμένη με κύρος και διάδοκα στο άπειρο των χρόνων και της ιστορίας της ανθρωπότητας, την διεθνή καταδίκη τους. Χίλιοι εννιακόσιοι τριάντα (1930) μουσουλμάνοι τσάμηδες καταδικάστηκαν με την υπ' αρ. 344/23.5.1945 Απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου, στην ποινή του θανάτου.

Η ακίνητη περιουσία τους έχει από τότε καταληφθεί από το Ελληνικόν Δημόσιον ως εγκαταλειμμένη συμφωνά: Α. Με τις διατάξεις του Ν.Δ.

ΣΤΗΛΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Από τους παρακάτω φίλους της εφημερίδας μας λάβαμε τις συνδρομές και τους ευχαριστούμε θερμά.
Ιερέας Αλέξιος Δάλλας Κοπάνη 2500
Χριστόδουλος Δάλλας Κοπάνη 2500
Χρήστος Μπέτσος ενταύθα 2000
Αναστάσιος Κιτσόπουλος Σιστρούνη 1500
Ιερέας Νικόλαος Τζιμάκης ενταύθα 1000
Θεοτοκλής Μαρκόπουλος ενταύθα 1000
Γεώργιος Γ. Παππάς Αθήνα 1000
Αλέξανδρος Ρόδης ενταύθα 1000
Κων/νος Ρηινόπουλος Ανατολή 1000
Γρηγόριος Μάρκου Αχλαδέα 1000
Κώστας Ζώης του Βηρ. ενταύθα 2000
Ιωάννης Γ. Κουβάς Δερβιζιάνα 1000
Απόστολος Κόλλας ενταύθα 2000
Χρήστος Τόκας ενταύθα 1500
Κύρος Μπίμπος ενταύθα 1000
Ιερέας Κων/νος Πάνος ενταύθα 1000
Χρήστος Γ. Κόγκας ενταύθα 1000
Χριστόδουλος Σιούτης ενταύθα 2000
Δημήτριος Σιούλας ενταύθα 2000
Βασίλειος Πάσχος Ελβετία 1000
Μιχάλης Δάλλας ενταύθα 2000
Δημήτριος Τράσσης ενταύθα 1000
Αριστοτέλης Δερδεμής Αθήνα 1000
Νίκος Νίκας ενταύθα 1000

Εκδήλωση του Συλλόγου των απανταχού Ζωτικιστών

Ο Σύλλογος των απανταχού κατοίκων Ζωτικού "Η ΒΡΥ-ΤΖΑΧΑ" διοργάνωσε και φέτος στο χωριό Ζωτικό στις 2 του Φλεβάρη την κοπή της ετήσιας πίτας.

Η εκδήλωση έγινε στο Δημοτικό σχολείο του χωριού όπου παραβρέθηκαν όλοι οι χωριανοί και μερικοί φίλοι από τα γύρω χωριά. Η ατμόσφαιρα που επικράτησε μέχρι το τέλος ήταν χαρούμενη κι αδελφική.

Ο πρόεδρος κ. Μπούκας Δημήτριος καίρησε τα μέλη κάνοντας ταυτόχρονα έκκληση για περισσότερη μαζικοποίηση και ουσιαστική βοήθεια στην πολυπληρή προσπάθεια που κάνει ο σύλλογός μας για την διάσωση της πολιτιστικής μας παράδοσης.

Το τυχερό φλουρί της πίτας βρήκε ο κωριανός Καν/νος Χρήστος και ο δεύτερο το άρσενον υπέρ του συλλόγου.

Στο τέλος της εκδήλωσης μοιράστηκαν δώρα στα παιδιά του Δημοτικού σχολείου, καθώς και σε μια πολυτεκνή οικογένεια.

Η γιορτή έληξε με θερμές ευχές για καλή χρονιά απ' όλους μας.

Η ΥΔΡΕΥΣΗ ΤΗΣ ΑΧΛΑΔΕΑΣ

Από τον καθ' όλα συμπαθή και ιδιαίτερα ευαίσθητο πρόεδρο σύλλογου, κ. Γεώργιο Τράσση λάβαμε και ευχαριστούμε το παρακάτω θέμα.

Για τις ευχές του προς την "ΦΩΝΗ" και τα καλά του λόγια των ευχαριστούμε θερμά.

Να λοιπόν που έγινε το θαύμα. Από τη μια μεριά η καλή θέληση και η αγάπη προς το συνάνθρωπο και από την άλλη η προσπάθεια, η δημιουργική, έφεραν το επιθυμητό αποτέλεσμα. Να δούμε δηλαδή, ελπίζουμε σθένος, το νερό της "Κούρας" της κοινότητας ΛΠΠΑΣ, να τρέχει στις βρύσες των σπιτιών των κατοίκων της Αχλαδέας. Να δούμε αυτό, το θείο δώρο το νερό, να δροσίζει όλους εκείνους που η Φύση τους στερσε τόσα χρόνια.

Μπορεί να θεωρηθεί μικρό σε έκταση το έργο αυτό της Υδροδότησης των κατοίκων της Αχλαδέας, αλλά είναι μεγάλο από άποψη ηθικής τάξεως και πρόνοιας του Κράτους προς τους πολίτες αυτής της χώρας. Ετσι, θα νιώσουν αυτοί που απεινούν, αλλά και εκείνοι που περισπαστικά επηρεάζονται το χωριό τους, ότι η πολιτεία δεν τους έχασε, δεν τους αγνόησε.

Συγχαρητήρια, λοιπόν στους Αχλαδέες, για την κατανόηση που έδειξαν να επιτρέψουν το νερό τους να δροσίζει και τους κοντοχωριανούς τους Αχλαδεώτες.

Συγχαρητήρια στον άσπονδο πρόεδρό μας Χρήστο Ζήκο και σε όλακληρο το Κοινοτικό Συμβούλιο, που με προσηκτική φροντίδα, κατόρθωσαν να εξασφαλίσουν την Κρατική οικονομική ενίσχυση για το έργο της υδρεύσεως.

Συγχαρητήρια τέλος, και στην εφημερίδα μας, που η "ΦΩΝΗ" της ακούστηκε από εκείνους που δύσκολα καταναούν τέτοια προβλήματα.

Με πατριωτικούς χαρμούς
Γ. ΤΡΑΣΣΗΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Το μέλος του Συλλόγου μας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΚΟΥΛΙΚΑ που χάρισε στην Αποκριτική Λακκισφόρο Αγόρα μας μια ηλεκτρική κουζίνα ευχαριστούμε θερμά. Διευκρινίζουμε, επειδή υπάρχουν συζητήσεις, ότι πρόκειται για τον αγαπητό μας "Μήστο" που έχει την υπογραφή "ΔΙΟΝΥΣΟΣ" στα Γιάννια επί της οδού Νοταλέωντος Ζέρβα.

Ενέργειες όπως αυτή του κ. Σκουλικά μας δημιουργούν πρόσθετες υποχρεώσεις προς τα μέλη μας και τους συγχωριανούς μας γενικότερα και αυξημένη ευαίσθηση στην εμπιστοσύνη που μας δείχνουν.

ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΧΛΑΔΕΑΣ

ΑΠΟΘΗΚΗ
ΧΑΡΤΙΚΩΝ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ
ΦΩΝΗ ΛΕΤΣΙΟΥ - ΖΩΗ
ΙΕΡ. ΓΕΡΒΑΣΙΟΥ 13 - 17
(ΕΝΑΝΤΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ)
ΤΗΛ. 23722 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΗΛΕΚΤΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ
ΗΠΕΙΡΟΥ
Δ. ΣΙΟΥΛΑΣ
ΑΝΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ
ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ 24
ΤΗΛ. 70804 FAX 70805
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΠΛΟΥ
ΗΠΕΙΡΟΥ
ΘΩΜΑΣ ΠΕΠΟΝΗΣ
Φ. ΤΖΑΒΕΛΛΑ 14 ΙΩΑΝΝΙΝΑ
(Δίπλα στο Γήπεδο)

ΨΗΣΤΑΡΙΑ
"ΓΕΥΣΗ ΖΗΚΟΣ"
Οτι καλύτερο στο πιάτο σας.
Παίρνετε και στο σπίτι
Πυρινέλλα 10

ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΨΥΓΕΙΩΝ
Σ. ΙΩΑΝΝΟΥ - Π. ΝΤΙΜΕΡΗΣ Ο.Ε.
7ο ΧΙΛ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΑΡΤΑΣ
ΤΗΛ. 0651 - 92122

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ
IMBERIO
Δ. ΝΤΟΥΣΚΟΣ
ΠΥΡΙΝΕΛΛΑ 10 ΤΗΛ. 31555
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ
ΑΦΟΙ ΦΑΤΕ
ΠΥΡΙΝΕΛΛΑ 6 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΓΙΑΤΡΟΙ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΣΙΟΥΤΗΣ
Ο μοναδικός Λακκιώτης γιατρός
Μικροβιολόγος
28ης Οκτωβρίου 31 τηλ. 32778

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
Ιατρός Παθολόγος
Πάντα στην υπηρεσία της ΥΓΕΙΑΣ σας.
ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟ τηλ. 0683 - 31601

ΣΤΡΑΤΗΣ ΝΙΚΟΣ
Ιατρός Παθολόγος
Χαρ. Τρικούπη 2
Ιωάννινα τηλ. 71108

ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
Ιατρός Παθολόγος - Ρευματολόγος
Κατσιμήτρου 2
Ιωάννινα τηλ. 25309

BERLONI

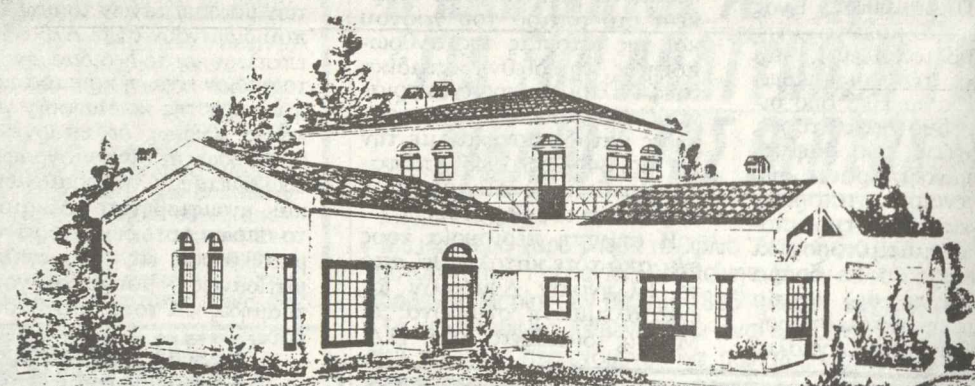
ΤΟ ΙΤΑΛΙΚΟ ΕΠΙΠΛΟ ΚΟΥΖΙΝΑΣ

ΣΠΥΡΟΥ
ΛΑΜΠΡΟΥ
55
ΤΗΛ. 25894
FAX 25894
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ & ΣΤΕΛΛΑ ΠΑΠΠΑ

ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΧΤΙΖΕΙ ΚΑΝΕΙΣ...

...ΔΕΝ ΑΞΙΖΕΙ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΑΣ ΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΕΠΙΛΟΓΗ;

Ένα όνειρο δεν χάνεται κάθε μέρα
Γι' αυτό οι επιλογές σας πρέπει να είναι οι καλύτερες

Οι καλύτερες είναι οι απαραίτητες συνεργάτες σας
για να στεγάσετε το όνειρό σας

Οι καλύτερες είναι οι απαραίτητες συνεργάτες σας
στο συντομότερο χρόνο και με το μικρότερο κόστος
το σπίτι που θα ξεχωρίζετε

ΓΟΥΣΕ ΜΑΣ: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΣΤΗ ΜΕΛΕΤΗ
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

ΚΩΣΤΑΣ
ΛΙΑΗ
ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ - ΠΥΡΙΝΕΛΛΑ 10 - Τ.Κ. 45332
ΤΗΛ. 0651 - 22555 - 21355

ΔΕΡΒΙΖΙΑΝΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΗΛ. 0654 - 31021

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ζ. ΖΗΚΟΣ

Απεβίωσε την 23-1-1992 ο Θεόδωρος Ζ. Ζήκος Αντισυνταγματάρχης Ε.Α. και κηδεύτηκε την 24-1-1992 στη γεννέτειρά του στο χωριό Πεντόλακκο Ιωαννίνων. Η νεκρόσυμμος εστάλη στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Ιωαννίνων, ηλαιοσημμένη υπό πολλών Ιερέων.

Παρέστησαν και τίμησαν την μνήμη του εκλιπόντος πολλοί φίλοι του ανώτεροι αξιωματικοί εν ενεργεία και αποστρατεία, πολλοί συμπολεμιστές του καθώς και πολλοί συγγενείς και φίλοι. Το κενό του, εύκολα δεν ημπορεί να αναπληρωθεί, διότι η μοίρα των μεγάλων καταγράφει με τα πιο ανεξίτηλα γράμματα την ιστορία την προσωπικότητα και την προσφορά εις όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας. Ένας τέτοιος υπήρξε και ο Θεόδωρος Ζήκος (Ράκια Ζήκος). Σεμνός, τίμιος, πρόσχαρος, αγαπτός, που από τα νεανικά του χρόνια η αγάπη του δια την πατρίδα και ιδιαίτερος το χωριό του Πεντόλακκο και την Λάκκα Σουλίου, υπήρξε απροσμέτρητη. Ένας από τους πλέον ακούραστους πρωτεργάτες εις την Εθνικήν Αντίστασιν της Λάκκας Σουλίου, από τους πρωτοπόρους ένοπλους αγωνιστές (ΕΟΕΑ, ΕΔΕΣ, Ν. ΖΕΡΒΑ). Ο Θεόδωρος Ζήκος γεννήθηκε το έτος 1936 κατείχε στη Σχολή Μονίμων Υπαξιτών Κερκύρας, υπηρέτησε εις τον πόλεμον του 1940 - 1941 στο Αλβανικό μέτωπο ως μόνιμος Επιλοχίας.

Μετά την κατάρρευσιν του Ελληνο - Αλβανικού μετώπου ετοποθετήθη εις την Υποδιόκκων Χωρ/κής Δερβιζιάνων, όπου και παρέμεινε έως τον μήνα Αύγουστο του 1942. Τότε

άρχισαν συλλήψεις από τους Ιταλούς και Γερμανούς των Ελλήνων αξιωματικών και υπαξιωματικών. Τα στρατεύματα κατοχής έδωσαν εντολές στις διάφορες υπηρεσίες που είχαν τοποθετηθεί Αξιωματική και Υπαξι/κή να συγκεντρωθούν στα Ιωάννινα. Ο Θεόδωρος Ζήκος αντί να μεταβεί στα Ιωάννινα ως είχε διαταχθεί απηφώνοντας τις συνέπειες πήρε μαζί του τον οπλισμό, που είχε η Υποδ/ση Χωρ/κής Δερβιζιάνων, ως και τους περισσότερους Χωροφύλακες της Υποδ/σεως και των περίχ Σταθμών Χωρ/κής και συγκρότησε το πρώτο ένοπλο αντίτακτο της Λάκκας Σουλίου με το όνομα "Λόχος θανάτου" γνωστό σε όλη την Ηπειρο.

Ο Λόχος θανάτου ήταν παρών σε όλα τα σαμποτάζ εναντίον των στρατευμάτων κατοχής, ήταν πάντα στις πρώτες γραμμές απηφώνοντας τον θάνατο.

Τον μήνα Σεπτέμβριο του έτους 1943 ο Θεόδωρος Ζήκος βρίσκονταν με το Τμήμα του στην περιοχή Τζουμέρκων, στο χωριό Γράμματα σε συμπλοκή με τους Γερμανούς σε σκληρή μάχη όλη την ημέρα. Τραυματίστηκε σοβαρά από βλήμα πυροβολικού και άνδρες του τμήματός του τον μετέφεραν όλη την νύχτα κοντά στην κοινότητα Πλατανούσσα σε μια σπηλιά και χωρίς καμιά ιατρική βοήθεια. Οι Γερμανοί έκαναν εκθαλαστικές επιχειρήσεις σε όλη την περιοχή εναντίον των ανταρτών

και του θρυλικού Δ/ντή του "Λόχου θανάτου". Στη σπηλιά μαζί του έμεινε μόνον ένας αντάρτης από το τμήμα του από το ίδιο χωριό ονόματι Χρήστος Παππάς. Στη σπηλιά που είχαν τοποθετηθεί περνούσαν αδιάκοπα οι

Γερμανοί σε απόσταση αναπνοής. Ο κίνδυνος ήταν μεγάλος να τους πιάσουν και να τους εκτελέσουν. Τότε ο Θεόδωρος Ζήκος είπε στον αντίτακτο που είχε μαζί του "Κίτσιο δεν θα παραδοθούμε ξέρουμε τι μας περιμένει. Θα κάνουμε εκείνο που έκανε ο Καλόγερος Σαμουήλ στο Κούγκι του Σουλίου. Είμαστε Σουλιώτες έτσι κι αλλιώς είμαστε χαμένοι. Πάρε τις χειροβομβίδες, βγάλε τους κρούους να τις έχουμε έτοιμες από μία ο καθένας μας και μόλις πλησιάσουν οι Γερμανοί να κάνουμε τη μεγάλη θυσία". Τις χειροβομβίδες τις κρύπταναν στα κέρια όλη την νύχτα όσπου ημέρασε.

Μετά την απελευθέρωση ο Θεόδωρος Ζήκος επανήλθε εις τάξεις του Ελληνικού Στρατού ως μόνιμος αξιωματικός φθάνοντας τον βαθμό αντισυνταγματάρχου. Το χωριό του ο Πεντόλακκος και η Λάκκα Σουλίου έλασε έναν ηρωικό, α λώ, αγνό και αβανί πατριώτη. Η ψυχή του αετού αυτού θα φτερουγίζει πάντα πάνω από την όμορφη, ηρωική Λάκκα Σουλίου.

Εμείς όλοι οι συμπολεμιστές σου, σου υποσχόμαστε να κρατήσουμε τη μνήμη σου ΑΙΩΝΙΑ. Στους συγγενείς σου ευχόμαστε την εξ' ύψους παρηγορία.

Για το Σύνδεσμο Αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης

Α. ΠΑΠΠΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ

Ο Βησσαρίων Γ. Τόκας ήταν απόγονος της παμπάλαιας οικογένειας των Τόκων από τα Δερβιζιάνια. Υπήρξε άριστος οικογενειάρχης και ακραιφνής πατριώτης. Στις 10 Γενάρη του 1941 σκοτώθηκε υπερασπιζόμενος την πατρίδα σε σφοδρή μάχη που έγινε κοντά στο χωριό Προγονάτι και σε υψόμετρο 1200 μέτρων. Η πατριωτική μας εφημερίδα αφιέρωνει τιμή στον Βησσαρίον Τόκα που πληρώσε με την ζωή του την ελευθερία μας καθώς και σε κάθε παρόμοια περίπτωση πατριώτη. Δημοσιεύουμε παραπλήρως το σχολικό τούτο έντυπο "ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ" για ενθύμιον των παλαιότερων και γν'ωση των νεότερων.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

• Την κόρη του πάντρεψε ο Γιώργος κ. Ζήκος από τον Πεντόλακκο.

Φίλε Τσιάνη για σου ζήσει το καινούριο ζευγάρι και μ' αγαπία να χαρείς.

Δεν γνωρίζουμε πολλά για να γράψουμε για το πως έγινε ο γάμος, ούτε για το γαμπρό έχουμε στοιχεία μίας και δε μας κάλεσε στο γάμο. Δε σου κρατάμε κακία κι ας έχουμε παράπονο, οι ευχές μας είναι από θαύσους καρδίας.

• Η πατριωτισιά μας κ. Νίκη Γ. Ζώη πάντρεψε την κόρη της Γιώτα με τον εξάμετο νέο Αλέξανδρο ΜΠΑΤΣΗ. Παρευρέθηκαν πολλοί Λιπιδώτες και κυρίως Δερβιζιανιώτες και Τόκκοιτες.

Η εφημερίδα μας στέλνει τις πιο θερμές ευχές για παντοτινή ευτυχία στο νέο ζευγάρι.

ΘΑΝΑΤΟΙ

• Ένας σωστός οικογενειάρχης και καλός πατριώτης μας άφησε χρόνους αυτό το μήνα.

Πρόκειται για το Μήτσο - Αγγέλη από τη Λίμπα. Ο συμπαθής σ' όλους τους πατριώτες μας Μήτσος ήταν συνταξιούχος Δημοσίου (Νοσοκομείο Κατήκαστα) άφησε απογόνους δύο Λα-

μπρούς νέους καθώς και εγγόνα άξιους συνεχιστές της οικογενειακής και κοινωνικής παράδοσής του.

Η "Φ" συλλυπείται όλους τους δικούς του.

• Πλησίαζε τα εκατό του ο Κολιό - Στέφανος από τη Λίμπα όταν ο αρχαγγέλης του έστειλε μήνυμα για να τον πάρει κοντά του. Με εντολή του κηδεύτηκε στην Αγία Παρασκευή της Κάτω Λίμπας.

Συλληπτήρια στα παιδιά και αγγόνια του.

• Το θανατικό τράτασε στη Λίμπα και πιστεύουμε να σταματήσει εδώ. Η Κολιό - Παπαίσα πέθανε στην Αθήνα και την έφεραν εδώ στον τόπο της. Κηδεύτηκε στο μοναστήρι της Παναγίας Τόσκει, μιας και καταγόταν από τους Μπετσούς. Τη συνόδεψαν τα παιδιά της και ο μεγαλύτερος αδερφός της ο Νάκος Μπέτσος. Παραβρέθηκαν στην κηδεία της πολλοί Λιπιδώτες και Τόκκοιτες.

Θερπά συλληπτήρια στους δικούς της.

• Πέθανε πλήρης ημερών η Χριστοδουλίνα Βιρβίλη από τα Δερβιζιάνια, όπου και κηδεύτηκε στο χωριό της.

Η "Φ" συλλυπείται τα παιδιά και τα εγγόνια της.

Με δαπάνη του Λαογραφικού Παραδοσιακού και Πολιτιστικού Συλλόγου Αχλαδέας Ιωαννίνων και με την επιμέλεια των Ιωάννη Τζίμα, καθηγητή Βυζαντινής Μουσικής, Σπυρίδωνα Μαρκόπουλου δασκάλου - λογοτέχνη και Ευαγγέλου Κολιάκη υπάλληλου ΕΛΤΑ ανατύπωσαν εκ των "Αγίων Βιβλίων" της Ιεράς Μονής Κοιμήσεως Θεοτόκου Αχλαδέας (Τόσκει) Λάκκας Σουλίου και κυκλοφόρησαν το πρώτο τους βιβλίο που διασώθηκε από την πολεμική λαίλαπα, με τίτλο "Ακολουθία Ιερά εις την Μετάστασιν της Υπεραγίας Δεσποίνης ημών Θεοτόκου και Αειπαρθένου Μαρίας, εκ πολλών ερανισθείσα, εις χρήσιν των φιλοεορτών χριστιανών. Εν Βενετία εκ της Ελληνικής τυπογραφίας Φραγκίσκου Ανδρεάλα 1836". Μνημειώδης έκδοση εικονογραφημένη, με ερυθρά και μαύρη γραφή

Το Ηπειρωτικό βιβλίο ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΙΕΡΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

ΒΕΝΕΤΙΑ 1836. ΑΝΑΤΥΠΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΧΛΑΔΕΑΣ 1991

των στοιχείων, σελίδες 60.

Περιεχόμενα: Αφιέρωση, Προοιμιακό, Τυπικόν Ιωάννη Τζημάκη - Οικονόμου, Ξυλόγλυπτος, άμβων, Εγκώμια της Θεοτόκου, Απολυτίκιον, στάσις Α, στάσις Β, στάσις Γ, τα ευλογητήρια, εξαποστειλάριον, εις τους Αίνους, μεγάλη Δοξολογία, Προφητεία Ιζεκιήλ, Απόστολος, Το Ευαγγέλιον, εις την λειτουργίαν, τα παρόντα αντίφωνα, Κοντάκιον, Μεγαλυνάρια, Κοινωνικόν, Τιμητικός κατάλογος συνδρομητών Παράρτημα, Επιτάφιοι θρήνοι

(Βυζαντινά), στάσις Α, Β, Γ, Ευλογητήρια σε βυζαντινή μουσική, εξαποστειλάριον, φωτογραφία εγγράφου Μικραγιαννανίτη, μεγαλυνάρια μικρού παρακλητικού Κανόνος, εξαποστειλάρια μεγάλου παρακλητικού Κανόνος, το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου.

Μπρόβο στην Επιτροπή, Πρόεδρο Χαρίση Ζήκο, Αντιπρόεδρο Νίκο Παππά, Γραμματέα Ευάγγελο Κολιάκη, Ταμία Στέφανο Ράδη, τα Μέλη Βασίλειο Μάρκου, Θεμιστοκλή Μαρκόπουλο

και Σπύρο Μαρκόπουλο, για την τοπικιστική τους προσήλωση τον θρησκευτικό τους ζήλο, τον πατριωτισμό και γιατί πρωτοτύπησε σαν έργο προσφοράς. Κανένας παρεμφερής σύλλογος μέχρι σήμερα δεν προέβη σε ανατύπωση παλίων της Εκκλησίας βιβλίων. Γεγονός που αποκαθιστά σύνδεσμο ενωτικό του σήμερα με το παρελθόν.

Με ευθύνη συνειδητή και πρωτοβουλία αξιέπαινη που τους τιμά ξέχωρα, γιατί εστίασαν τη σημασία και δέσωσαν ένα έντυπο θησαυ-

ρό της προγονικής κληρονομιάς που διασώθηκε σε χρόνια σκλαβιάς και πολέμων. Αυτό δείχνει ένα ενθαρρυντικό και ενισχυτικό σημάδι της χριστιανικής πίστης και φανερώσει σεβασμό και ευλάβεια στα έντυπα ιστορικά και θρησκευτικά γραπτά μνημεία, σέβονται τα Μοναστήρια σαν εστίες πίστης, παιδείας, εθνικής διαφώτισης, φιλανθρωπικού έργου και ηθικού φρονηματισμού.

Κι ακόμα θα μάθουμε στους κατοίκους και διαδόχους αυτής της κληρονομιάς πως υπάρχουν φύλακες και συνεχιστές στη διάσωση και διαφύλαξη βιβλίων θρησκείας και πατρίδας. Πιστεύουμε πως θα ακολουθήσουν κι άλλες εκδόσεις και τους συγχάριζουμε για το τιμητικό προβάδισμα. Και ευχόμαστε κι άλλοι Σύλλογοι να μιμηθούν το χριστιανοεθνικό τους έργο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΡΕΛΛΗΣ

ΔΩΡΕΑ ΑΛΙΣΤΟΥ ΜΝΗΜΗΣ

Τα γραφεία του Συλλόγου μας (Πλατεία Ομήρου 3), επισκέφτηκε ο συγχωριανός μας κ. Κωνσταντίνος ΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ όπου και μας παρέδωσε σε μετρητά πενήντα χιλιάδες (50.000) δραχμές στη μνήμη της γυναίκας του ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ που έκλεισε εξάμηνο από το θάνατό της.

Η αξιομακάριστη Ρίνα καταγόταν από τους Βαριάδες όπου κατ' επιθυμία της ενταφιάσθη. Εζήσε και δημιούργησε οικογένεια στο χωριό μας μέχρι τα μετακατοχικά χρόνια όπου και μεταφέρθηκε οικογενειακώς στην Ανατολή Ιωαννίνων.

Με το παραπάνω χρηματικό ποσό που ο συμπαθής Μπάμπα Κώστας

έδωσε στο σύλλογό μας αγοράστηκαν δύο προθήκες για τον εκθεσιακό χώρο του Λαογραφικού μας Μουσείου που στεγάζεται στο Πνευματικό Κέντρο του χωριού μας. Στις προθήκες αυτές ανεγράφη το όνομα του δωρητή και της γυναίκας του.

Ο Σύλλογός μας εξέδωσε ψήφισμα θερμών ευχαριστιών στο δωρητή, που με την πράξη του αυτή τιμά την αειμνηστη σύζυγό του. Τιμά δε και με την εμπιστοσύνη του το Διοικητικό Συμβούλιό μας.

ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΑΧΛΑΔΕΑΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Τα γραφεία του ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΧΛΑΔΕΑΣ είναι: Πλατεία Ομήρου 3, έναντι ΕΛΠΑ. Το ωράριο λειτουργίας των είναι: Δευτέρα 11-1 πρωί και τις υπόλοιπες ημέρες εκτός Σαββάτου και Κυριακής 6-8 το απόγευμα. Στην ίδια διεύθυνση στεγάζεται και η εφημερίδα μας.

ΕΥΛΟΦΟΡΜ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΣΟΥΗΔΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΝ

Ν. ΤΣΟΥΜΠΟΣ - Π. ΓΟΥΣΗΣ

Εργοστάσιο 5ο χιλ Ιωαννίνων - Αρτας

Εκθέσεις: Ιωαννίνων 42 Ανατολή

Εθν. Αντίστασης 12 Ιωάννινα

Τηλ. 92105 - 73005

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΧΛΑΔΕΑ

Η περιοχή γύρω από την Ολύτσια είναι κατοικημένη από τα πανάρχαια χρόνια. Παντού συναντά κανείς διάσπαρτα κεραμικά όστρακα και λείψανα οικισμών, ακροπόλεων, κάστρων και ειδωλολατρικών ναών.

Στη βορεινή πλευρά της οροσειράς του Τομάρου βρίσκεται η Δωδώνη, με το αρχαιότερο μαντείο και το περίτεχνο θέατρό της.

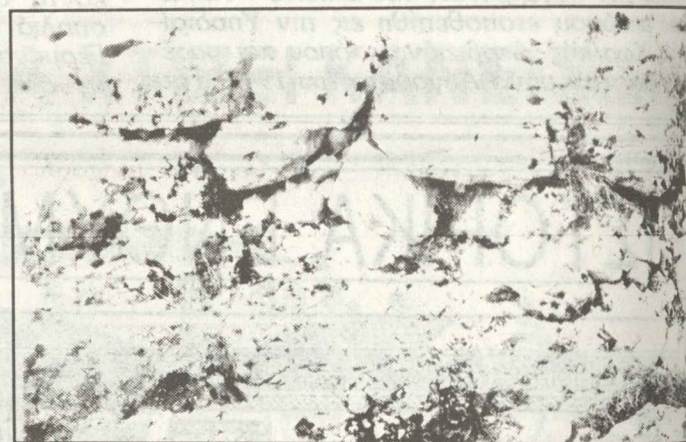
Στην ανατολική και νότια πλευρά από το Θεριακίσι μέχρι τους Μπαουσιούς όπου και τα όρια της Λάκκας υπάρχουν, χωρίς να παρεμβάλλονται μεγάλες αποστάσεις, παντού αρχαία ευρήματα, που δηλώνουν την ύπαρξη ζωής και πολιτισμού σ' αυτόν τον τόπο πολλά χρόνια πριν τη γέννηση του Χριστού.

Εντύπωση κάνει το γεγονός ότι όλα αυτά τα μνημεία και τα ιστορικά τοπωνύμια σε σχέση με εκείνα της υπόλοιπης Λάκκας Σουλίου είναι στο ίδιο υψομετρικό επίπεδο. Η παρατήρηση αυτή πιστεύω πως θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο μελέτης από τους ειδικούς επιστήμονες αρχαιολόγους κ.λ.π.

Μέσα σ' αυτή τη ζώνη που προσφέρω ανακαλύφθηκε πρόσφατα και ένα ακόμη τέτοιο μνημείο. Πρόκειται για το παλαιό σπίτι του Αλέξη Δ. Ζήκου από την Αχλαδέα.

Είχα την επιθυμία να επισκεφτώ τα πατρικά της γιαγιάς μου στα Παπανικολαίικα. Κάτι είχα ακούσει για το παλαιό σπίτι του Μήτρο - Αλέξη - Ζήκου του "Βρόδα" όπως τον αποκαλούσαν. Με την ευκαιρία αυτή πήρα μαζί μου και τη φωτομηχανή όπου και η φωτογραφία που βλέπετε.

Η προθυμία της ξενάγησης από τον αγαπητό Αλέξη και ο καφές της κ. Αντιγόνης μου έκαναν το απογευματινό εκείνο ιδιαίτερα ευχάριστο.

Η διαπίστωση από το πανάρχαιο εκείνο σπίτι είναι η παρακάτω:

Υπήρχε ένα ισοδρομικό οικοδομικό τετράγωνο με διαστάσεις πλάτος 4 μ. μήκος 7 μ. και ύψος 2 μ. περίπου. Το οικοδόμημα αυτό ήταν χτισμένο με ογκόλιθους μέχρι μισό και πλέον κυβικό μέτρο ο καθένας. Όταν κατοικήθηκε στα νεώτερα χρόνια ο οικισμός, προφανώς από χριστιανούς της Βόρειας Ηπείρου, βρήκαν το σκήμα αυτό εύκολη λύση κατοικίας. Ερίξαν πάνω του μεγάλα μαδέρια και όπως συννηθίζονταν πάνω σ' αυτά λάσπη καμωμένη από κόλλα, νερό, αγελαδινή κοπριά και άχυρο. Ετσι έγινε το πάτωμα. Υστερα ύψωσαν ξερότοιχο και σχημάτισαν δύο δωμάτια. Το κάτω μέρος ήταν το κατώγι για τα ζωντανά. Δίπλα από αυτό το σκήμα ήταν και

άλλα μικρότερα και μισοκατεδαφισμένα. Εκείνα τα έγκαιρα σαν καλύβες. Ακόμη σήμερα σώζονται τα ερείπια της κολύμβας της Βγαίνας.

Οι κατολισθήσεις δημιούργησαν πολλές διαβρώσεις στο έδαφος. Ετσι που έπεσε το πάνω μέρος και το κάτω μεταφέρθηκε τριάντα μέτρα χαλότερα. Οπως είναι σήμερα.

Ο κ. Αλέξιος Ζήκος κατόπιν πληρώσε τη σπουδαία του αρχαίου αυτού οικοδομήματος, που θα πρέπει να είναι της Ελληνιστικής εποχής περίπου 2.400 χρόνια και παρακάλεσε να γίνει γνωστό στην αρμόδια Εφορεία για να μεριμνήσει για την προστασία του.

Παρακαλούμε την ΙΒ Εφορεία Αρχαιολογικών Μνημείων για τις δικές της ενέργειες.

ΤΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΑΝΟΞΕΙΔΩΤΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΨΥΓΕΙΑ
7 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 52
ΤΗΛ. 23154
ΙΩΑΝΝΙΝΑ